

REDDINGSBRIGADE

Jaarverslag 2021

Slagvaardige samenwerking bij grote watercalamiteiten

Overleg binnen een NRV-eenheid tijdens de hoogwaterramp in Limburg. (Foto: Marc van den Berg)

Jaarverslag 2021

Slagvaardige samenwerking bij grote watercalamiteiten

Mei 2022

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNBRD.

© 2022 Reddingsbrigade Nederland - KNBRD

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
1.	Bestuur, bond en Landelijk Bureau	5
2.	Brigades en hun leden	9
3.	Opleidingen	15
4.	Waterhulpverlening en Nationale Reddingsvloot	19
5.	Lifesavingsport	25
6.	Zakelijke dienstverlening	29
7.	Communicatie, Marketing en Fondsenwerving	33
8.	Financiën	37
	Colofon	41

Voorwoord

2021: overstromingen en meerjarenbeleidsplan

Denken we terug aan 2021 dan herinneren we ons zomerdagen met overstromingen in Limburg. Zware regenval veroorzaakte dat de Maas en de Geul buiten hun oevers traden. In België en met name in Duitsland waren door die noodsituatie zelfs dodelijke slachtoffers te betreuren. Bij ons was dat gelukkig niet het geval. Wel had het veel materiële schade en schrik tot gevolg. Er is vrees dat het hoogwater weer komt en erger leed berokkent.

De overstromingen hadden de eerste grootschalige inzet van de Nationale Reddingsvloot sinds zijn instelling in 2018 tot gevolg. Meer dan 180 eenheden waren actief in de getroffen gebieden, om hulp te bieden, soms in het holst van de nacht. Ik ben er trots op hoe we dit met z'n allen hebben vormgegeven! Met inventiviteit en passie is ervoor gezorgd dat we er stonden en de NRV op de kaart hebben gezet. Niemand kan meer om de NRV heen. In 2022 zorgen we ervoor dat we de kansen benutten die dit biedt. Samen met veiligheidsregio's, het NIPV, het LOCC en het Ministerie van JenV gaan we aan de slag met de doorontwikkeling van de NRV. Want 'Limburg' was vrijwel zeker niet de laatste overstroming, en nog geeneens de meest gecompliceerde. Nederland heeft ons nodig!

Een lifeguard van een NRV-eenheid controleert of er nog bewoners zijn die geëvacueerd moeten worden. (Foto: SHe Fotografie)

De doorontwikkeling van de NRV is daarbij een goed voorbeeld van wat we met ons meerjarenbeleidsplan *Bouwen aan de toekomst* voor ogen hebben. Binnen dat MJBP definieerden we in 2021 vier hoofdthema's: Professionaliteit; Verbinding en plezier; Stakeholdermanagement en positionering; Financiële middelen. De aankomende jaren vormen die thema's onze gids in alles wat we doen. Steeds stellen we de vraag wat ons handelen hieraan bijdraagt.

Alleen zo realiseren we onze ambitie om uit te groeien tot dé hulpdienst die waakt over de veiligheid in, op en langs het water. 2022 is het eerste volle jaar verbonden aan dit MJBP. Ik kijk ernaar uit om samen met u, en met al onze partners, handen en voeten te geven aan vitale reddingsbrigades die Nederland veilig laten genieten van het vele mooie water dat ons land telt.

Leendert de Lange
bestuursvoorzitter
Reddingsbrigade Nederland

Hoofdstuk 1

Bond, bestuur en Landelijk Bureau

*Directeur Koen Breedveld en bestuursvoorzitter Leendert de Lange tijdens de digitale AV van december.
(Foto: Ernst Brokmeier / RN)*

Bond, bestuur en Landelijk Bureau

Bond

Reddingsbrigade Nederland is de 'werknaam' van de Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen (KNBRD). Zij vertegenwoordigt 154 reddingsbrigades met in totaal ruim 21.000 leden, waarvan zo'n 5.000 actief zijn als vrijwillige hulpverlener in Nederland. De missie van de organisatie is: meer veiligheid in, op en langs het water.

De brigades aangesloten bij Reddingsbrigade Nederland verzorgen toezicht en hulpverlening op de Nederlandse stranden, op zee (dichtbij de kust), in waterrijke recreatiegebieden en bij evenementen op en nabij water. Samen met de veiligheidsregio's onderhoudt Reddingsbrigade Nederland de Nationale Reddingsvloot (NRV), die paraat staat om in te grijpen bij een landelijke watercrisis dan wel overstroming. Op basis van haar jarenlange kennis en ervaring adviseert Reddingsbrigade Nederland overheden, private organisaties en burgers over waterveiligheid. Brigades zijn verder actief met opleiden (voor elementair zwemmen en binnen de diplomalijnen Lifesaving en Lifeguarding) alsook met de lifesavingsport.

Toezicht op het drukke strand van Egmond aan Zee. (Foto: Marc van der Jagt / RN)

Reddingsbrigade Nederland, opgericht in 1917, is aangesloten bij NOC*NSF, de International Life Saving Federation (ILS) en de International Life Saving Federation of Europe (ILSE). Reddingsbrigade Nederland is een algemeen nut beogende instelling (ANBI). De rechtspersoon van de organisatie is die van vereniging, met daaronder twee stichtingen: Stichting Exploitatie en Stichting Nederlands Instituut Veiligheid Zwemlocaties (NIVZ).

Bestuur

In 2021 heeft twee keer een algemene vergadering (AV) plaatsgevonden, beide waren vanwege de coronamaatregelen digitaal. De eerste was op 5 juni. Bij die AV stonden de jaarcijfers centraal. Daarnaast werd – na een omvangrijk traject samen met vele brigademeden en The Brown Paper Company – het meerjarenbeleidsplan *Bouwen aan de toekomst* voor de periode 2022-2026 aangenomen. Het streven is om verder uit te groeien tot dé hulpdienst die waakt over de veiligheid in, op en langs het water. Cruciaal daarin de aankomende jaren zal zijn om vier thema's doorlopend centraal te laten staan in het brigadewerk:

- Professionaliteit
- Verbinding en plezier
- Stakeholdermanagement en positionering
- Financiële middelen

Tijdens de AV van 11 december werden het werkplan en de begroting voor 2022 goedgekeurd. Bestuurslid Erik van Daalen trad in 2021 af, Bruno Molenaar en Marc van den Berg traden aan als bestuurslid. In 2021 is het bestuur tienmaal bijeengekomen. Peter Barendse trad in 2021 aan als adjunct-directeur. De aanbevelingen uit de *Code Goed Sportbestuur* bleven voor het bondsbestuur leidend bij het besturen van de organisatie. Door corona lukte het niet om in 2021 in een meer uitgebreide sessie stil te staan bij het functioneren van het bestuur. Een dergelijke sessie staat gepland voor juni 2022.

Bestuur Reddingsbrigade Nederland (per eind 2021)

• Leendert de Lange	voorzitter	• Ronald Stoffer	bestuurslid
• Christa Grootveld	vicevoorzitter	• Bruno Molenaar	bestuurslid
• Sonja Robben	secretaris	• Marc van den Berg	bestuurslid
• Peter Ouwendijk	penningmeester		

Directie

• Koen Breedveld	directeur
• Peter Barendse	adjunct-directeur

Landelijk Bureau

De bureau-organisatie Reddingsbrigade Nederland, gevestigd in IJmuiden, telde eind 2021 21 medewerkers: een directeur, een adjunct-directeur / hoofd afdeling Beleid en Operationele Zaken (BOZ), een administrateur, een secretariaat (vier personen), een afdeling Beleid en Operationele Zaken (vijf personen), een afdeling Communicatie, Marketing en Fondsenwerving (drie personen), een servicecenter / werkplaats (vijf personen), een schoonmaakster. Daarnaast werkten er vijf projectmedewerkers. De totale bezetting in loondienst bedroeg eind 2021 16,8 fte (eind 2020 16,4 fte). Aan de projectmedewerkers was 2,2 fte verbonden. Op het Landelijk Bureau werkten eind 2021 acht vrouwen en achttien mannen (inclusief de projectmedewerkers).

Het Landelijk Bureau van Reddingsbrigade Nederland in IJmuiden. (Foto: SHe Fotografie)

Mede door de komst van projectmedewerkers werkt een hoger percentage van de medewerkers in deeltijd. Nog steeds werken mannen vaker in voltijd dan vrouwen. Het ziekteverzuim bedroeg in 2021 4,6%. In 2020 was dat nog 1,3%. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door niet-werkgerelateerd verzuim van twee medewerkers.

Reddingsbrigade Nederland wil een organisatie zijn waarin mensen zich ontwikkelen. Om die reden wordt geïnvesteerd in opleidingen voor het eigen personeel én in opleidingskansen voor studenten en scholieren. In 2021 hebben op het Landelijk Bureau, mede gelet op de coronamaatregelen, geen stagiairs stage gelopen.

Hoofdstuk 2

Brigades en hun leden

Enrico Hazenoot, voorzitter (tot en met 26 maart 2021) van Reddingsbrigade Noordwijk, en burgemeester Wendy Verkleij tonen de jubileumboei. (Foto: NRB)

Brigades en hun leden

Brigades

Op 31 december 2021 telde Reddingsbrigade Nederland 154 aangesloten reddingsbrigades. Eén minder dan in 2020; Zwemvereniging Thalassa in Geldrop ontbond haar lidmaatschap. Ook dit jaar waren er weer brigades die hun 100-jarig bestaan vierden: Reddingsbrigade Noordwijk en de Goudse Reddingsbrigade. Daarmee kwam het aantal eeuwelingen bij de bond op twaalf. Reddingsbrigade & Zwemvereniging Electra bestond in 2021 75 jaar. Vier brigades bereikten het 50-jarig bestaan: Vrijwillige Reddingsbrigade Veluwemeer, Reddingsbrigade Hendrik-Ido-Ambacht, de Bestse Reddingsbrigade en Reddingsbrigade Heythuysen. Daarmee kwam het aantal 50-plussers bij de bond op 84. Bij Sportvereniging Het Rooie Paerd stond een zilveren jubileum (25 jaar) op de agenda.

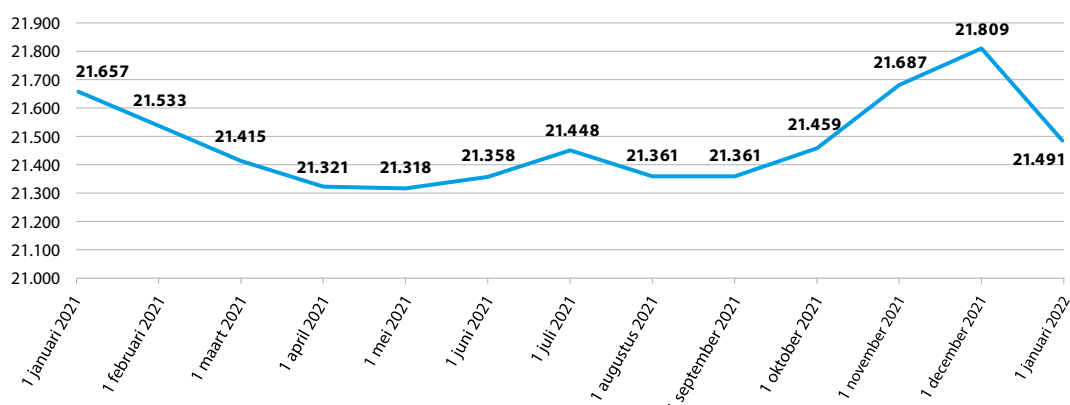
Reddingsbrigade Noordwijk en de Amsterdamse Reddingsbrigade kregen in 2021 een nieuwe post. In de hoofdstad vindt voor het eerst strandtoezicht door de lokale brigade plaats, op IJburg, mede als gevolg van twee verdrinkingen daar in 2020.

Directeur Koen Breedveld feliciteert Walter Weg, voorzitter van de Amsterdamse Reddingsbrigade, met de opening van Post IJburg. (Foto: ARB)

Ook in 2021 hadden de brigades last van de coronacrisis. Zwembaden bleven langere tijd gesloten. Een flink aantal leden zag daardoor hun activiteiten stilvallen. Doorstroom vanuit de jeugd werd erdoor bemoeilijkt. Als gevolg van die ontwikkelingen daalde het totale ledental licht; van 21.657 op 1 januari 2021 naar 21.491 op 1 januari 2022. De daling deed zich vooral voor bij de jeugd. Het aantal senioren onder de leden bleef stabiel.

Figuur 1: Totale ledental gedurende 2021

Niet alle brigades maakten dezelfde ontwikkeling door. In 2021 zagen 64 brigades hun ledental stijgen en 74 brigades hun ledental dalen. De grootste stijging deed zich voor bij de Alphense Reddingsbrigade (109 leden op 1 januari, 154 leden op 31 december). Andere brigades die het op dit vlak goed deden, waren de Eindhovense Reddingsbrigade (+31), de Groninger Reddingsbrigade (+29), de IJmuider Reddingsbrigade (+25) en Strandreddingsbrigade Westerschouwen (+21).

Webinars

Corona maakte het niet eenvoudig om brigadebesturen te ondersteunen. Maar onder andere dankzij de organisatie van zestien webinars is het goed gelukt om de verbinding te behouden en brigades kennis te laten delen. Ruim 200 brigadeleden namen deel aan een of meer van deze webinars. De webinars werden over het algemeen positief beoordeeld, gestaafd door bijvoorbeeld deze quote uit een van de evaluaties: "Ga vooral door met deze manier van communiceren!"

Sportakkoord

Reddingsbrigade Nederland is blij met de mogelijkheden die het *Nationaal Sportakkoord - Sport verenigt Nederland* voor brigades biedt, zoals gratis opleidingen, workshops en individuele procesbegeleiding. In 2021 hebben dertien brigades achttien producten aangevraagd en gehonoreerd gekregen. Veelgevraagde workshops waren: *Vrijwilligersbeleid*, *Besturen met impact*, *Financiële zelfredzaamheid*, *Bestuurscoaching*, *Instructeur lezwemmen* en *Samenwerking in het zwembad*. Daar waar mogelijk en gewenst, is door het Landelijk Bureau bijgesprongen bij een aantal brigades. In de meeste gevallen is procesbegeleiding via het *Sportakkoord* aangevraagd en toegekend. Zo konden deze brigades een externe professional voor een aantal uren/dagen inzetten. In totaal hebben vijf brigades hiervan geprofiteerd.

Wet- en regelgeving

Op bestuursgebied kwamen er naast de vaste bestuurstaken andere werkzaamheden bij, waaronder het doorvoeren van wettelijke aanpassingen, bijvoorbeeld op basis van de *Wet bestuur en toezicht rechtspersonen* (WBTR). Om brigades goed voor te bereiden op deze nieuwe wet- en regelgeving, is een werkgroep geformeerd. Deze werkgroep heeft samen met het Landelijk Bureau in 2021 webinars georganiseerd en handzame documenten opgesteld die brigades direct konden inzetten en gebruiken.

Grensoverschrijdend gedrag

Op het terrein van grensoverschrijdend gedrag (GOG) zijn goede resultaten geboekt en tastbare producten ontwikkeld. Door middel van twee succesvolle workshops is hieraan aandacht besteed en zijn casussen van GOG behandeld die zijn voorgekomen binnen de brigadewereld. Via het Mulier Instituut is een enquête uitgezet naar ervaringen rondom GOG. De uitkomsten hiervan worden voorjaar 2022 verwacht.

Om besturen en vertrouwenscontactpersonen (VCP's) van brigades te helpen, is – in nauwe samenwerking met het Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN) – een infographic ontwikkeld waarin informatie omtrent GOG kort en bondig is samengevat. Om duidelijk te maken welke stappen en rollen er voor wie zijn weggelegd, is een duidelijke scheiding gemaakt; één kant is specifiek bedoeld voor bestuursleden, de andere kant is voor VCP's bestemd. De infographic wordt begin 2022 verspreid onder de besturen en VCP's.

Nazorg

Het thema *Nazorg* werd tijdens de Strand Meetup van 2020 en een webinar in februari 2021 belangrijk bevonden. Mede daardoor is een werkgroep samengesteld met als doel een handleiding te formuleren. Het idee was in eerste instantie om die handleiding in pilotvorm aan te bieden aan brigades. Dit liep anders. Vanwege de inzet bij het hoogwater in Limburg was spoed geboden en is de *Handleiding Nazorg – in ontwikkeling* (versie 0.0) naar alle deelnemende brigades verzonden. Maar liefst 70 brigades ontvingen tijdens de inzet deze handleiding, met daarin praktische tips en een leidraad die ze direct konden toepassen. De definitieve versie van de *Handleiding Nazorg* wordt in het voorjaar van 2022 verspreid.

Waardering en onderscheiding

Ook in 2021 zijn door Reddingsbrigade Nederland aan brigadeleden waarderingsspinnen uitgereikt:

- 7 x brons (5 jaar actief als bondsofficial)
- 6 x zilver (10 jaar actief als bondsofficial)
- 15 x goud (15 jaar actief als bondsofficial)
- 10 x platina (20 jaar actief als bondsofficial)

De waarderingsspinnen van Reddingsbrigade Nederland. (Foto: Caroline Wilderom / RN)

Meerdere brigadeleden ontvingen een koninklijke onderscheiding.

Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd te benoemen tot
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau:

- Peter Franchimon (Haagse Vrijwillige ReddingsBrigade)
- Wim van Grieken (Goudse Reddingsbrigade)

Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd te benoemen tot
Lid in de Orde van Oranje-Nassau:

• René Bakker	(Reddingsbrigade Callantsoog 'Paal13')
• Theo van Dam	(Culemborgse Reddingsbrigade) ¹
• Claudia Derene	(voormalige Reddingsbrigade Het Volkerak)
• Sabine van Eck	(Reddingsbrigade Lelystad)
• Don Hendrikse	(Culemborgse Reddingsbrigade)
• Ben van Kuringen	(Reddingsbrigade Den Helder)
• Dick Meeles	(Reddingsbrigade Zierikzee-Duiveland)
• Harry Meijer	(Reddingsbrigade Apeldoorn)
• Toos Roijackers-van Leuken	(Helmondse Reddingsbrigade De Reddingsklos)
• Richard Schellevis	(Reddingsbrigade Wijk aan Zee)
• Marike Sijbrandij-Rijvordt	(Reddingsbrigade Zaanstad)
• Gerda Torenvliet	(Schiedamse Reddingsbrigade)
• Ans van der Vorm-Derene	(voormalige Reddingsbrigade Het Volkerak)

Don Hendrikse van de Culemborgse Reddingsbrigade, Lid in de Orde van Oranje-Nassau. (Foto: CRB)

¹ Theo van Dam is op 1 december 2021 overleden.

Toekomst

Verenigingsondersteuning is zeer divers. Op veel vlakken is aandacht nodig. Met het beperkte aantal voor verenigingsondersteuning beschikbare uren moet er focus worden gelegd. Voor 2022 is in kaart gebracht hoe verenigingsondersteuning wordt gezien door brigades. Via een persoonlijke benadering zijn 50 brigadeleden gevraagd naar wat verenigingsondersteuning in hun beleving inhoudt en zou moeten zijn. Hieruit zijn verschillende focusgebieden gekomen, die als leidraad gelden voor de projecten die in 2022 worden opgepakt.

Hoofdstuk 3

Opleidingen

Assistentie door een MDT'er bij zwembadtoezicht in Waarland. (Foto: Thom van Craaikamp / RN)

Reddingsbrigade Nederland - Slagvaardige samenwerking bij grote watercalamiteiten

Opleidingen

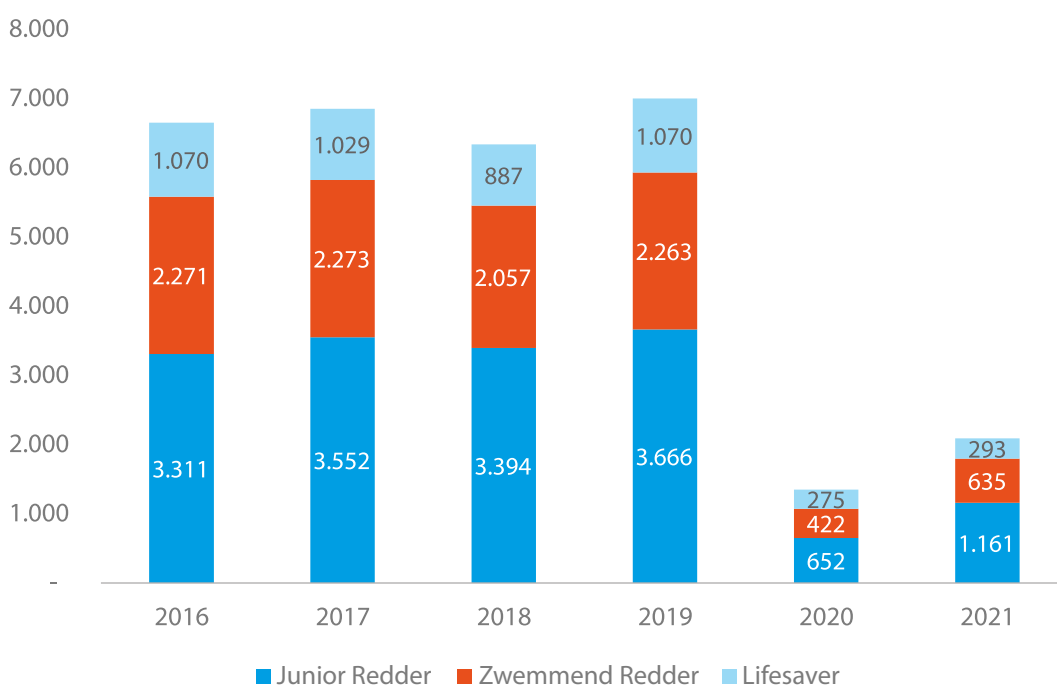
Corona

Ook in 2021 stonden de opleidingen onder druk door corona. Dankzij de crisiswerkgroep Opleidingen, die veelal tweewekelijks bijeenkwam, was het mogelijk om op de landelijke maatregelen te reageren en die te vertalen naar protocollen en richtlijnen voor brigades. Opnieuw was duidelijk dat lokale afstemming hierbij van groot belang is. In de weken na invoering van het coronatoegangsbewijs bleek, dat deze maatregel van zwembad tot zwembad anders gehanteerd en toegepast werd. Reddingsbrigade Nederland organiseerde eind 2021 een webinar om ervaringen uit te wisselen. Uitgangspunten in het licht van maatregelen en protocollen waren steeds: de kwaliteit staat bovenaan en de veiligheid blijft gewaarborgd.

Lifesaving

De aantallen uitgereikte diploma's in de lijn Lifesaving bleven evenals in 2020 ver achter bij de gangbare cijfers. De sluiting van de zwembaden was hiervan de belangrijkste oorzaak. Brigades konden geen opleidingen verzorgen en pupillen die al een eind in hun opleiding waren, moesten soms (deels) opnieuw starten.

Figuur 2: Aantallen uitgereikte diploma's Lifesaving-opleidingen (2016-2021)

In 2021 werd geïntroduceerd – vanwege corona en gebaseerd op een van de aanbevelingen van de Taskforce Opleidingen – dat niveau 3-instructeurs examens bij de eigen brigade kunnen afnemen (tot niveau Zwemmend Redder 1). Deze regeling wordt begin 2022 geëvalueerd.

Lifeguarding

Voor de diplomalijn Lifeguarding was 2021 uiteindelijk een succesvol jaar. Precies in de periode waarin normaliter veel examens plaatsvinden, was er ook veel meer mogelijk in coronatijd.

Door de inzet van vele vrijwilligers konden 871 diploma's/certificaten worden uitgereikt. 517 personen haalden een lifeguarddiploma (199 keer Junior Lifeguard, 266 keer Lifeguard, 52 keer Senior Lifeguard). In 2019 werden 350 lifeguards opgeleid; daarmee vergeleken, gaf 2021 een mooie inhaalslag te zien. De overige diploma's betroffen specialisaties als Reddingsbrigade Chauffeur en Optische- en Geluidssignalen (O&G). Voor de O&G-cursussen, die in 2021 weer online gegeven zijn, bestaat veel animo. In 2021 behaalden 156 personen het certificaat O&G.

*Instructie tijdens de weekopleiding Lifeguard Beach bij Strandreddingsbrigade Westerschouwen.
(Foto: Thom van Craaikamp / RN)*

Kaderopleidingen

2021 was voor de kaderopleidingen een spannend jaar. Elke vier jaar worden de kaderopleidingen van Reddingsbrigade Nederland geaudit door NOC*NSF. Deze audit, die tot een oordeel over de kwaliteit van de opleidingen leidt, vond in oktober in drie fasen plaats; op documentonderzoek volgden een 'on site visit' op het Landelijk Bureau en het bijwonen van een examen. De uitslag van de audit was positief, wat betekent dat Reddingsbrigade Nederland voor vier jaar voldoet aan de kwaliteitsstandaarden die NOC*NSF aan opleidingen van sportbonden stelt. Hierdoor mag voor de kaderopleidingen het NOC*NSF-logo worden gevoerd, waarmee wordt voldaan aan een van de eisen om een sportbond te mogen zijn.

Corona zorgde ervoor dat de workshops voor instructeurs veelal niet fysiek konden doorgaan. Er is gezorgd voor online workshops, waarmee dat deel van de instructeursopleiding wel kon plaatsvinden. De ontwikkeling van de vernieuwde instructeursopleiding is nog niet afgerond. Eind 2021 is een oproep gedaan aan brigades om mee te denken en werken aan de vormgeving hiervan. In 2021 werden negentien instructeursdiploma's uitgereikt aan vijftien leden.

Opleidingsmaterialen

In 2021 is een grote slag geslagen richting de nieuwe *Handleiding Lifesaver*. De aanstaande versie zal meer in lijn zijn met de *Handleiding Lifeguard* en er is meer verbinding gemaakt met bijvoorbeeld de lifesavingsport. Een gedreven groep vrijwilligers heeft hieraan meegewerkt. De productie en verkoop van de *Handleiding Lifesaver* start medio 2022.

Licentieregelingen

De invoering van de licentieregelingen in Sportlink is tegen de verwachting in niet tot stand gekomen. Veelvuldig overleg met de bouwers van Sportlink leverde nog niet het gewenste resultaat op. In 2022 wordt hieraan doorgewerkt.

Externe opleidingen

Ondanks de sluiting van zwembaden is in 2021 gestart met de inhaalslag om alle examinatoren Zwemmend Redden voor Zwembaden (ZRZ) bij te scholen. Daarnaast zijn in 2021 weer nieuwe examens en bijscholingen ZRZ afgenomen. Veelal betrof het een aangepast examen in verband met de coronamaatregelen, maar ook volledige certificaten zijn uitgereikt. Hierbij koos een aantal werkgevers voor de vrijstelling voor niet door de overheid erkende opleidingen binnen de eigen locatie. In 2021 behaalden 164 kandidaten een tijdelijk certificaat met een licentie voor één jaar (2020: 144). 2763 kandidaten behaalden het volledige certificaat; dit komt weer in de buurt van de aantallen van voor de coronatijd (2019: 3513).

Naast de examens ZRZ is een aanvang gemaakt met de herziening van de *Handleiding Zwemmend Redden voor Open Water en Strand* en de exameneisen voor beide certificaten. De herziene exameneisen voor Zwemmend Redden voor Strand (ZRS) zijn in pilotvorm getest bij de examens aangeboden aan het Utrechtsch Studenten Corps op Texel.

Maatschappelijke diensttijd

Reddingsbrigade Nederland is op veel maatschappelijke vlakken actief. Zo ook in het samenwerkingsproject *Veilig in zee met MDT*, een vervolg op het succesvolle project *Reddingsbrigade: een ervaring voor het leven!*, dat liep van 2018 tot en met 2020. Het project voor maatschappelijke diensttijd (MDT) biedt jongeren van 14 tot en met 27 jaar de kans om zich op diverse vlakken te ontwikkelen en kennis te maken met de zwembranche. Kartrekker in dit vervolgproject is de Nationale Raad Zwemveiligheid (NRZ). Ondanks de coronamaatregelen in 2021 namen al zo'n 100 jongeren via *Veilig in zee met MDT* deel aan een MDT-traject.

Opleidingsraad en organisatie opleidingen

De leden van de Opleidingsraad kwamen in 2021 vijf keer bij elkaar, waarvan eenmaal fysiek. In 2021 is uitgeschreven hoe de Opleidingsraad werkt en welke rol de Opleidingsraad voor zichzelf ziet in het opleidingslandschap. De Opleidingsraad pakte de navolgende concrete projecten op.

- De werkgroep ELO werkte in een zorgvuldig proces aan de keuze voor een elektronische leeromgeving (ELO). Dit proces is in 2021 zo goed als afgerond. Brigades zijn onder andere via een webinar betrokken.
- De Centrale Examencommissie (CECO) heeft een EVC/EVK-beleid opgesteld en ingevoerd. Met eerder verworven competenties (EVC's) / eerder verworven kwalificaties (EVK's) kan een instructeurs- of trainersopleiding voor kandidaten met specifieke ervaring of al behaalde diploma's makkelijker toegankelijk worden of kunnen bepaalde vrijstellingen verleend worden.
- Vereenvoudiging van de proeven van bekwaamheid (PvB's) voor Lifeguarding. Om de afname van PvB's te vergemakkelijken en de hoeveelheid papierwerk kleiner te maken, is gewerkt aan vereenvoudiging van de PvB's voor Lifeguarding. De werkbaarheid is getest op drie verschillende examens, zowel aan de kust als in het binnenland. De implementatie hiervan is voorzien voor medio 2022.

Hoofdstuk 4

Waterhulpverlening en Nationale Reddingsvloot

Evacuatie in ondergelopen Limburgs gebied. (Foto: Alex van Doorn)

Waterhulpverlening en Nationale Reddingsvloot

Nationale Reddingsvloot

2021 was een extra bijzonder jaar voor de waterhulpverlening. De Nationale Reddingsvloot (NRV) werd voor het eerst sinds 1995 ingezet vanuit zijn taak om slagkracht te leveren bij grote watercalamiteiten en overstromingen. De inzet startte, na de alarmering, donderdag 15 juli rond 1.00 uur. Slechts enkele uren later waren de eerste reddingseenheden (vanuit reddingsbrigades en de brandweerorganisatie) in en om Valkenburg present, en was in IJmuiden een actiecentrum operationeel. In aanvulling daarop werd door een deel van de vloot bijstand verleend in het Belgische Luik en omgeving.

Evacuatie van zorgcentrumbewoners, burgers en hotelgasten op het ondergelopen Walramplein in Valkenburg aan de Geul. (Foto: Joost van Kempen)

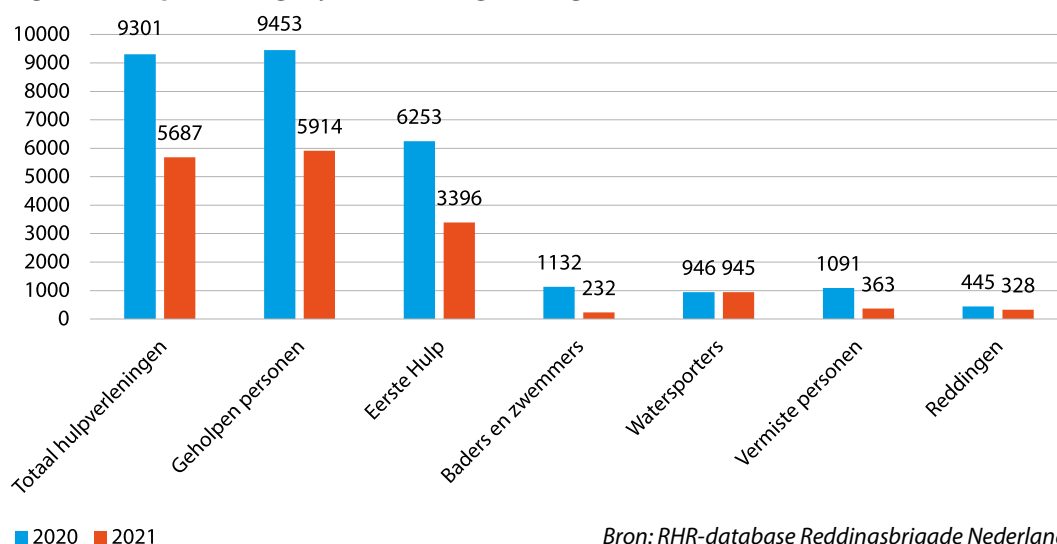
In het weekend verschoof de aandacht naar Limburg-Noord. De inzet eindigde in de avond van zondag 18 juli, toen bleek dat er geen grote risico's op overstromingen meer waren. In totaal werd in deze periode van vier dagen 182 keer een reddingseenheid ingezet, twee derde van het totale aantal inzetten dat via het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) is gecoördineerd. De inzet liet zien wat de gecombineerde kracht van reddingsbrigades en brandweer is. Vanzelfsprekend waren er ook leerpunten. Het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid (NIPV) voerde daartoe eind 2021 een leerevaluatie uit. In 2022 wordt eraan gewerkt om de verbeterpunten door te speken met alle relevante stakeholders en zo de NRV door te ontwikkelen.

NRV-eenheden worden bovendien steeds vaker door hun veiligheidsregio ingezet bij regionale incidenten. In februari 2021 werd de NRV gealarmeerd in reactie op snel verslechterende natuurijscondities in Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ). In Veiligheidsregio Utrecht (VRU) speelden NRV-eenheden een rol na de 'valwinden' in Leersum.

Hulpverlening

2021 kende een wat sombere zomer. Echt warme dagen waren er alleen aan het begin van het zomerseizoen, voorafgaand aan de vakantietijd, toen het water nog relatief koud was. Mede daardoor was het, wat het toezicht door brigades betreft, een rustig seizoen. Er viel veel minder hulpverlening te registreren dan in 2020. In totaal voerden lifeguards in 2021 328 levensreddende acties uit, zo'n kwart minder dan het jaar ervoor. Ook het aantal EHBO-gevallen en het aantal vermiste personen (waaronder met name kinderen) lag in 2021 flink lager. Wat nagenoeg gelijk bleef, was de hulpverlening aan watersporters, in meerderheid (kite)surfers. De populariteit van watersporten is groeiende en de beoefenaars laten zich vaak niet weerhouden door minder goed weer. Natuurlijk bleven de lifeguards ook in 2021 recreanten in een waterrijke omgeving actief waarschuwen voor de gevaren van zee en binnenwater.

Figuur 3: Hulpverleningscijfers 2021 (afgezet tegen 2020)

Bron: RHR-database Reddingsbrigade Nederland

Het Strand Veilig

De zomer van 2021 stond in schril contrast met die van 2020, toen tropische hitte en reisbeperkingen door corona zorgden voor overvolle stranden en een extreem groot beroep werd gedaan op de lifeguards. Begin 2021 werd in reactie daarop het project *Het Strand Veilig* geïnitieerd, gefinancierd door de Ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Dit tweejarige project heeft als doel de veiligheid aan de kust te bevorderen, langs drie lijnen:

- werkwijzen van lifeguardorganisaties bij het informeren en waarschuwen van strandbezoekers standaardiseren en dezelfde protocollen toepassen;
- het beleid van lokale, regionale en provinciale overheden onderling beter op elkaar afstemmen waar het gaat om toezicht houden en hulpverlenen op de stranden en om communicatie met het publiek;
- de kennis vergroten bij strandbezoekers (recreanten) van de risico's op verdrinking bij zwemmen en recreëren in, op en langs het water bij de stranden.

Het Strand Veilig is een samenwerkingsverband van organisaties die zich intensief bezighouden met organisaties die nauw betrokken zijn bij strandtoezicht (onder andere de reddingsbrigades, de KNRM, veiligheidsregio's en lokale besturen). Het project maakt deel uit van het meeromvattende *Nationaal Plan Zwemveiligheid* van de Nationale Raad Zwemveiligheid (NRZ).

Veiligheid op binnenwater

Niet alleen aan de kust vinden verdrinkingen plaats, ook in het binnenland. Onder andere in Amsterdam en Rotterdam verdronken in 2020 mensen. Mede naar aanleiding van die gebeurtenissen houdt de Amsterdamse Reddingsbrigade, op verzoek van de gemeente, sinds 2021 op drukke zomerdagen toezicht op het strand van IJburg. Dat komt de veiligheid ten goede, maar gaf ook een impuls aan de lokale brigade.

Toezicht houden is niet overal mogelijk en ook niet altijd nodig. Reddingsbrigade Nederland wil stimuleren dat verantwoordelijken reflecteren op beheersmaatregelen en bekijken welke passend zijn voor de specifieke risico's op een zwemlocatie. Als onderdeel van het *Nationaal Plan Zwemveiligheid* voert Reddingsbrigade Nederland daarom het project *Effectieve beheersmaatregelen aangewezen zwemlocaties* (EBAZ) uit. Samen met onder andere provincies en recreatieschappen wordt binnen dit project gewerkt aan modellen en richtlijnen die de verantwoordelijken moeten helpen bij het nemen van de juiste maatregelen.

In aanvulling hierop is Reddingsbrigade Nederland nauw betrokken bij meer onderdelen van het *Nationaal Plan Zwemveiligheid*, onder meer aangaande communicatie richting badgasten, campagnes gericht op migrantengroeperingen en de ontwikkeling van een kennisagenda. Via het project *Varen doe je Samen!* is Reddingsbrigade Nederland actief met initiatieven gericht op publiekscommunicatie en heel specifiek met de veilige vormgeving van brandingsporten, waaronder kitesurfen.

De partners binnen het project 'Varen doe je Samen!'.

Evenementen

Door de coronamaatregelen konden veel evenementen geen doorgang vinden. Pas in het vroege najaar vonden er weer evenementen plaats waarbij brigades toezicht hielden. Veel brigades liepen daardoor belangrijke inkomsten mis. Inkomsten die veelal maar ten dele werden gecompenseerd door steunmaatregelen vanuit de rijksoverheid. In Zuid-Holland bood de provincie haar brigades financieel de helpende hand met een specifieke steunmaatregel.

Toezicht door onder anderen lifeguards tijdens de Grand Prix Formule 1 van Nederland op CM.com Circuit Zandvoort. (Foto: Zandvoortse Reddingsbrigade)

De ontwikkeling van de Evenementen Management Applicatie (EMA), in nauwe samenwerking met de Brunel Foundation, bevond zich in 2021 in de testfase. De uitrol van de EMA zal in de eerste helft van 2022 zijn.

Crisiswerkgroep

Net als in 2020 ondersteunde de crisiswerkgroep Waterhulpverlening (WHV) de brigades in de omgang met de effecten van corona en de coronamaatregelen. Dit werd gedaan door de landelijke maatregelen te vertalen naar het brigadewerk. Via Reddingsbrigade Nederland zijn naar behoefte COVID-19-zelftesten verspreid onder de brigades. Brigades hadden te maken met incidentele besmettingen en clusterbesmettingen. Door daadkrachtig te handelen, bijvoorbeeld door de bron of groep te isoleren, kwam de toezichtstaak nergens in gevaar.

Hoofdstuk 5

Lifesavingsport

Sportieve samenwerking tijdens het NK Lifesaving Teams. (Foto: Manfred Buttke)

Lifesavingsport

Breedtesport

De ontwikkeling van de lifesavingsport in de zin van breedtesport lag grotendeels stil in 2021. Corona zorgde ervoor dat zwembaden dicht waren en zowel bond als brigades bezig waren met het overleiden van de reguliere activiteiten.

De lifesavingsport verenigt geweldige sportieve activiteiten om te doen, maar biedt daarnaast nog veel meer mogelijkheden voor reddingsbrigades. Denk in dit verband bijvoorbeeld aan ledenbehoud en aan verrijking van opleidingen. In de tweede helft van 2021 heeft Reddingsbrigade Nederland een van de ervaren Nederlandse topsporters aangetrokken om bij meer brigades de lifesavingsport te promoten. Begonnen is met inzicht te krijgen in hoe de lifesavingsport nu wordt beoefend. Welke brigades zijn er al actief mee? Waarmee houden zij zich bezig? Veel van de brigades die de lifesavingsport nog niet beoefenen zijn wel geïnteresseerd, maar weten nog niet goed hoe ermee te starten.

Met dit in het achterhoofd en alle andere informatie kwam de focus te liggen op het opzetten en ontwikkelen van vernieuwende, innoverende ideeën om de beoefening van de lifesavingsport te stimuleren. Eind 2021 is begonnen met clinics geven en zijn de eerste plannen gemaakt voor een nieuw wedstrijdconcept: *The Battle*. De eerste editie van *The Battle* staat gepland voor het eerste kwartaal van 2022. Naar verwachting zullen er in 2022 meer edities plaatsvinden en zal een serie extra clinics worden aangevraagd en uitgevoerd.

De opleiding voor trainer/coach is in 2021 doorgezet en een aantal vrijwilligers is begonnen aan een (bij)scholing. Instructeurs-niveau 3 konden met relatief weinig inspanning ook hun trainersdiploma krijgen.

Talentontwikkeling

Aan de talentselectie waren in 2021 zes trainers, drie hulptrainers en twee leden van het begeleidingsteam verbonden. In 2020 werd het NK Pool CDE niet gehouden, waardoor er geen nieuwe selectie kon worden gemaakt. De trainers selecteerden daarom in 2021 dezelfde sporters als voor de selectie van 2020:

- B (15-18 jaar): 10 mannen en 15 vrouwen
- C (12-14 jaar): 12 jongens en 5 meisjes
- D (9-11 jaar): 1 jongen en 1 meisje

Door de coronamaatregelen, waaronder de sluiting van zwembaden, zijn er in 2021 geen trainingen georganiseerd. Er waren ook geen wedstrijden om aan deel te nemen.

Topsport

De topsportsectie binnen Reddingsbrigade Nederland heeft het lastig gehad in coronatijd. De zwembaden waren lang gesloten en er bestond voor topsporters geen bijzondere mogelijkheid om toch te trainen in een zwembad (categorie-indeling NOC*NSF). Een aantal topatleten besloot te stoppen en veel toppers onder de sportende jeugdleden worstelden met zichzelf om vorm en scherpste te behouden.

Desondanks is in mei 2021 de draad weer opgepakt. Met een beperkte groep topsporters is vervolgens deelgenomen aan het EK Lifesaving, dat van 12 tot en met 19 september in het Spaanse Castellón de la Plana werd gehouden. Het was de eerste grote internationale wedstrijd sinds de uitbraak van de coronapandemie. De Nederlandse afvaardiging bestond uit twee mannen en een vrouw, begeleid door een chef de mission en een bondscoach. Het doel was om finaleplaatsen te behalen, wat lukte, maar medailles werden niet veroverd. Er sneuvelden wel een Nederlands record en persoonlijke records. Het zeer gemotiveerde kleine team, drijvend op een professionele aanpak en focus, oogstte bewondering.

Robert Hendriks, chef de mission Jolanda van Dalen, bondscoach Theo Hutten, Roelof Stoetzer en Chantal Senden klaar voor vertrek naar het EK Lifesaving. (Foto: SHe Fotografie)

Pogingen tot kwalificatie voor de World Games 2022, te houden in Birmingham (Verenigde Staten) zijn op een haar na niet gelukt. Verder is in 2021 gewerkt aan de samenstelling van een vast begeleidingsteam, bestaande uit vier bondstrainers, twee fysiotherapeuten en een dopingcoördinator. Daarmee wordt de toekomst met vertrouwen tegemoetgezien. Die toekomst brengt in 2022 onder andere het WK Lifesaving voor junioren en senioren in Riccione (Italië).

Sportevenementen

De pijler sportevenementen werd hard geraakt door de coronamaatregelen. Een aantal vaste grote wedstrijden kon niet doorgaan, maar een paar wel:

- NK Ocean CDE (4 september, Reeuwijk)
- NK Lifesaving Teams (2 en 3 oktober, Gouda)
- NK Pool CDE (7 november, Gouda)
- Orange Cup (28 en 29 november, Amersfoort)

Deze topwedstrijden zijn alle goed verlopen. De Orange Cup sprong in het oog met meer dan 450 deelnemers uit vijftien landen. Zij streden twee dagen lang om de medailles en aanscherping van inschrijftijden voor de World Games. De verplaatsing van dit evenement van Eindhoven naar Amersfoort ging met de nodige uitdagingen gepaard, maar verliep succesvol.

Competitie tijdens de Orange Cup 2021. (Foto: Manfred Buttke)

In 2021 traden voor de officials wijzigingen in werking. Zo gaf de International Life Saving Federation (ILS) een nieuw wedstrijdreglement uit. Juryvoorbesprekingen moesten vanwege corona online plaatsvinden. Dit verliep goed, waardoor dit (ook na de coronatijd) zal worden gecontinueerd. In 2021 werden verdere stappen gezet in de voorbereiding op grote evenementen die in 2022 moeten plaatsvinden, waaronder het WK Lifesaving Militairen (8 tot en met 12 juni). Reddingsbrigade Nederland organiseert die mondiale titelstrijd in Amersfoort en IJmuiden in nauwe samenwerking met het Ministerie van Defensie.

Hoofdstuk 6

Zakelijke dienstverlening

Waterscooters in het Service Center van Reddingsbrigade Nederland. (Foto: Sander Zeilstra / RN)

Zakelijke dienstverlening

Reddingsbrigades zetten zich al meer dan honderd jaar in om (bijna-)verdrinkingen te voorkomen. Op basis van de zeer uitgebreide kennis en ervaring die als gevolg daarvan aanwezig zijn, ontwikkelt Reddingsbrigade Nederland diensten en producten voor overheden en private organisaties met een ambitie om de waterveiligheid te vergroten.

NIVZ

Voor onafhankelijke advisering over zwemveiligheid aan gemeenten, andere overheden en ondernemers heeft Reddingsbrigade Nederland in 2015 het Nederlands Instituut Veiligheid Zwemlocaties (NIVZ) ingesteld. De afgelopen jaren heeft het NIVZ zich ontwikkeld tot een gewaardeerde partner om, aan de hand van objectieve 'risk assessments', tot adviseren in brede zin te komen.

De lauwe zomer van 2021 in combinatie met de coronapandemie leidde ertoe dat er minder aandacht was voor strand- en zwemveiligheid. Het NIVZ heeft in 2021 geen nieuwe trajecten voor 'risk assessment' opgestart. Wel zijn enkele lopende meerjarige trajecten verder ontwikkeld en begeleid. Daarnaast is in 2021 een applicatie ontwikkeld voor het veldwerk van de 'risk assessors'. Met deze applicatie kunnen zij het 'risk assessment'-rapport direct op hun telefoon opstellen. In het voorjaar van 2022 wordt hiermee de eerste praktijkervaring opgedaan.

In 2021 is het NIVZ ook actief geweest voor twee landelijke projecten. Beide lopen door tot en met 2022. Binnen het project *Het Strand Veilig* richten NIVZ-medewerkers zich specifiek op de ontwikkeling van een applicatie voor 'last minute risk assessment' (LMRA). LMRA stelt lifeguards in staat om lastminute een inschatting te maken van de actuele risico's. Op basis van deze meting kan het niveau van beheersing (onder andere communicatie en toezicht) worden aangepast aan de actuele risico's. Op termijn is deze informatie ook met badgasten te delen. De LMRA-applicatie zal in 2022 in pilotvorm worden getest.

Binnen het project *Effectieve beheersmaatregelen aangewezen zwemlocaties* (EBAZ) ontwikkelt het NIVZ samen met een groep deskundigen een risico-inventarisatie (RI) voor locatiehouders van aangewezen zwemlocaties in het binnenland. De RI moet eind 2022 gereed zijn en locatiehouders in de gelegenheid stellen om passende beheersmaatregelen te treffen. Een vraag die acuut is geworden nu de nieuwe *Omgevingswet* locatiehouders meer ruimte biedt om zelf invulling te geven aan de zwemveiligheid.

Het NIVZ-bestand van 21 'risk assessors' en drie (senior) tutoren is in 2021 stabiel gebleven. NIVZ-medewerker Martin Hoogslag is benoemd tot voorzitter van de Rescue Commission van de International Life Saving Federation of Europe (ILSE). De koers blijft onverminderd dat het NIVZ uitgroeit tot hét toonaangevend onderzoeks- en adviesinstituut op het terrein van zwemveiligheid in Nederland. Het *NIVZ Meerjarenbeleidsplan 2021-2025*² is daarin leidend.

Strandtoezicht

Strandtoezicht is in de filosofie van Reddingsbrigade Nederland een taak van lokale reddingsbrigades. De Heemskerker Reddingsbrigade is de uitzondering op de regel. In 2021 vernieuwde Reddingsbrigade Nederland de overeenkomst met de gemeente Heemskerk om in samenwerking met die lokale brigade uitvoering te geven aan het strandtoezicht. In 2022 wordt gestart met een meerjarig traject om de verantwoordelijkheid voor de taak bij de brigade in Heemskerk te beleggen.

Vaartuigen en uitrustingen

Het Service Center van Reddingsbrigade Nederland is in 2021, met inachtneming van alle voorzorgsmaatregelen in coronatijd, doorgegaan met het uitleveren van vaartuigen en onderhoudswerkzaamheden. Zo zijn onder andere alle vletten van de Nationale Reddingsvloot (NRV) in onderhoud geweest en werden voor de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) boten onderhouden en gereviseerd. Aan brigades zijn in 2021 drie boten geleverd en zeven waterscooters. Verder is een start gemaakt met het uitleveren van de eerste Yamaha-motoren. In 2021 is een test met een lichtere waterscooter gedaan. Deze bleek helaas niet geschikt voor het reddingswerk. Tevens is een proef gedaan met een klein rescueboard uit Denemarken. Reddingsbrigade Nederland blijft de ogen openhouden voor nieuwe ontwikkelingen.

2 Het 'NIVZ Meerjarenbeleidsplan 2021-2025' staat [hier](#) op de website van het NIVZ.

In 2020 is een begin gemaakt met de introductie van het nieuwe NRV-pak en het U-ritspak. Ruim 40 pakken zijn inmiddels aan brigades geleverd en meer dan 50 zijn in order genomen voor latere uitlevering. Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) heeft na een aanbestedings-procedure ook gekozen voor NRV-pakken (met brandweeropdruk). Verder vonden in 2021 de eerste uitleveringen plaats van de nieuwe lange en korte wetsuits alsook de nieuwe lycra's voor lifeguards en instructeurs, allemaal producten van het merk O'Neill.

Opleidingen voor brandweer

Corona had ook in 2021 een flinke impact op de externe opleidingen van Reddingsbrigade Nederland. In Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) zijn wederom brandweermensen en leden van de Haagse Vrijwillige ReddingsBrigade (HVRB) gezamenlijk opgeleid tot lifeguard. Anderen waren al lifeguard en zijn opgeleid tot chauffeur of schipper waterscooter. In andere veiligheidsregio's werden opleidingen op maat verzorgd voor brandweerpersoneel.

Dienstverlening aan zwembaden

In 2021 heeft Reddingsbrigade Nederland nadrukkelijk geïnvesteerd in relatie tot zwembaden. Hierbij is het product Zwemmend Redden voor Zwembaden (ZRZ) als basis genomen. Het ZRZ-certificaat, dat Reddingsbrigade Nederland uitgeeft, is vast onderdeel van de opleiding tot allround zwembadmedewerker bij de Nationale Raad Zwemveiligheid (NRZ). In 2021 werden 2.700 volledige certificaten uitgegeven. Bovendien zijn in het kader van ZRZ producten en diensten uitgewerkt, die actief zijn aangeboden aan zwembaden, zoals een modelzwemtest (in het kader van de CAO-verplichting voor zwembaden om bij hun medewerkers de zwem- en reddingsvaardigheden te controleren). Hiermee speelt Reddingsbrigade Nederland in op de vraag vanuit de zwembadbranche naar een partner op het gebied van vormgeving van de zwemveiligheid. In samenwerking met de zwembadbranche is gestart met het aanbieden van incompany trainingen³.

3 Voor meer informatie zie www.reddingsbrigade.nl/zwembaden.

Hoofdstuk 7

Communicatie, Marketing en Fondsenwerving

Joke Berkelbach van der Sprenkel-van Vliet overhandigt namens de NVAD een symbolische cheque aan Patrick Voskamp, voorzitter (tot en met 5 april 2022) van de MAR. (Foto: Sander Zeilstra / RN)

Communicatie, Marketing en Fondsenwerving

De coronatijd drukte in 2021 een stempel op de werkzaamheden van de afdeling Communicatie, Marketing & Fondsenwerving (CMF), zoals dat ook in 2020 het geval was. Er moest snel geschakeld worden bij nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast werd flexibel omgegaan met beperkingen en wisselingen in de personele bezetting. Er is voortgang geboekt met eerder ingezette activiteiten, ingespeeld op onverwachte gebeurtenissen als de watersnoodramp in Limburg en België, en gestart met nieuwe initiatieven in lijn met het meerjarenbeleidsplan.

Interne communicatie

Het versterken van de communicatie richting de reddingsbrigades in het land bleef ook in 2021 een speerpunt. Naast de reguliere maandelijkse *Bestuursnieuwsbrief*, met name gericht op bestuurszaken, en de *Nieuwsupdate*, met berichten over actuele gebeurtenissen en ontwikkelingen, werd een groot aantal *Corona-Bestuursnieuwsbrieven* verzorgd. Achter de schermen is verder gebouwd aan het nieuwe ledenportaal, waarbij fase 1.0 in het teken staat van de lay-out, het bouwen van pagina's en een totaaltransport uit het huidige Bondsinfo.

Naast het *Jaarverslag 2020*, zowel van Reddingsbrigade Nederland als van de Nationale Reddingsvloot, zijn andere producties gerealiseerd. Daaronder het *Meerjarenbeleidsplan 2022-2026 – Bouwen aan de toekomst* en een magazine voor de Strand Meetup met een presentatie van strandthema's en actuele ontwikkelingen. In 2021 is voor het eerst ingezet op het vormgeven van zogeheten 'infographics', bedoeld om informatie, uitleg en achtergronden beeldender en overzichtelijk te brengen.

Social media

Om de inzet van social-mediakanalen te versterken, is na de zomer een vrijwilliger aangetrokken die hierbij ondersteunt. Facebook, Twitter, Instagram en LinkedIn spelen een belangrijke rol bij de verbinding met het publiek en met brigadeleden als het gaat om voorlichting geven, informeren over ontwikkelingen en nieuwsberichten. Op alle vier de kanalen liet 2021 een groei in het aantal volgers en interacties zien. De continuïteit op de social-mediakanalen is in het laatste kwartaal verder uitgebreid, waarbij – vooruitlopend op 2022 – meer strategisch en op basis van een contentkalender wordt gewerkt.

Natuurijs

Vanwege corona vonden in januari 2021 de meeste nieuwjaarsduiken geen doorgang. Maar de koudegolf van februari bood wel een kans om de toegevoegde waarde van reddingsbrigades over het voetlicht te brengen, óók in de winter. In korte tijd zijn aanvullend voorlichtingsmateriaal, nieuwsberichten en een persbericht gerealiseerd, waarmee op de gevaren van natuurijs is gewezen en tips zijn gegeven. Op veel locaties kon worden geschaatst. Via de website en de social-mediakanalen zijn de preventieve acties van brigades en hulpverlening door lifeguards bij ijsincidenten in de schijnwerpers gezet. Die betrokkenheid zorgde ervoor dat de banden met de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (KNSB) zijn hernieuwd en afspraken zijn gemaakt voor samenwerking op het gebied van voorlichting over schaatsen op natuurijs.

Watersnoodramp

Naast de reguliere mediacontacten in het voor- en hoogseizoen zorgde een gebeurtenis van grote impact voor nog meer inspanningen op dit terrein: de watersnoodramp in Limburg en België, in juli 2021. CMF verzorgde zowel interne informatievoorziening als externe berichtgeving via onder meer de website en social-mediakanalen. In de nasleep werd de pers gefaciliteerd in de behoefte aan fotomateriaal en het contact leggen met betrokken lifeguards voor interviews.

Samenwerkingsprojecten

Reddingsbrigade Nederland werkt(e) nauw samen met partners ten behoeve van projecten die drijven op een gezamenlijke inspanning en boodschap. In het kader van het project *Het Strand Veilig* werd in 2021 de bijbehorende website ontwikkeld en is de basis gelegd voor een strandapplicatie die badgasten voorziet van informatie over de actuele gevaren op de locatie waar men zich bevindt. Voor het project *Varen doe je Samen!* is een infographic rond branding-sport geproduceerd. Binnen het *Nationaal Plan Zwemveiligheid* is onder leiding van de Nationale Raad Zwemveiligheid (NRZ) meegewerkt aan een algemene preventiecampagne om badgasten te attenderen op de risico's van zwemmen in open water.

In 2021 stond voor het eerst de World Drowning Prevention Day (WDPD) op de agenda; wereldwijd aandacht voor verdrinking en het voorkomen daarvan. Samen met de NRZ en de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) werden een gezamenlijke campagne en een bijbehorende website opgezet. Daarnaast leidde de samenwerking tot een WDPD-event bij de Haagse Vrijwillige ReddingsBrigade (HVRB). Op 25 juli waren alle partners daar vertegenwoordigd om burgemeester Jan van Zanen de ontwikkelde toolkit voor gemeenten te overhandigen.

Jarno Hilhorst (NRZ), burgemeester van Den Haag Jan van Zanen, RN-directeur Koen Breedveld, Anneke Salden (KNRM) en Shane Stam (HVRB). (Foto: NRZ)

Donateurs en fondsen

In 2021 werd de samenwerking met Mindwize, een internationaal full-service bureau voor fondsenwerving, voortgezet en uitgebreid. Dat leidde onder andere tot twee succesvolle pilots in samenwerking met lokale brigades. Eind 2021 telde Reddingsbrigade Nederland bijna 4.000 donateurs. Eind 2017 waren dat er nog geen 200. Alle donateurs zijn twee keer speciaal bedankt voor hun steun door middel van een thematische nieuwsbrief. Op de website is de donatiemodule aangepast, waardoor beter met nieuwe donateurs kan worden gecommuniceerd.

Een huis-aan-huiswerver van specialistisch bureau Socialtalk bezig met donateurswerving voor Reddingsbrigade Nederland. (Foto: Mindwize)

In samenwerking met Offspring, specialist in fondsenwerving, zijn met positief resultaat fondsen aangeschreven en bereid gevonden om de nieuwe verbinding- en commandowagen van Reddingsbrigade Nederland te financieren. Van Stichting Helden der Zee - Fonds Dorus Rijkers is een bijdrage verkregen om nieuwe overlevingspakken aan te schaffen.

Met het toevoegen van extra uren (0.6 fte) is in de tweede helft van het jaar gekozen voor een meer structurele aanpak rondom fondsenwerving. Het laatste kwartaal is gebruikt om de goede stappen van de afgelopen jaren te vertalen naar een toekomstgerichte strategie om donateurs en fondsen te stimuleren om te investeren in het werk van de reddingsbrigades.

Hoofdstuk 8

Financiën

CHEQUE TER WAARDE VAN

€ 167.707,-

VOOR REDDINGSBRIGADE NEDERLAND

De afdracht van Nederlandse Loterij over 2020 aan Reddingsbrigade Nederland. (Foto: Nederlandse Loterij)

Reddingsbrigade Nederland - Slagvaardige samenwerking bij grote watercalamiteiten

**NEDERLANDSE
LOTERIJ**

Financiën

Resultaten

2021 was in financieel opzicht voor Reddingsbrigade Nederland naar verhouding een positief jaar. In het eerste halfjaar speelde de coronaproblematiek de organisatie nog serieus parten; met gesloten zwembaden, opleidingen die stokten en gecancelde evenementen. Desondanks stegen de inkomsten in 2021 naar 2,8 miljoen euro. Daarmee is, het uitzonderlijke coronajaar 2020 daargelaten, het vierde opeenvolgende jaar een stijging van de inkomsten gerealiseerd. Met name de projectinkomsten en de inkomsten uit fondsenwerving maakten in 2021 een duidelijke groei door. Verheugend was dat de inkomsten uit opleidingen terugkwamen op een pre-coronaniveau.

Aan de kostenkant is te zien dat sommige posten meegroeiden met de opgelopen baten. Zo stegen de personeelslasten vanwege inhuur van projectmedewerkers en namen ook de kosten voor fondsenwerving toe. Grootste kostencomponent blijven de vaste lasten, met name de personeelslasten.

In 2021 bedroeg het batig saldo € 63.344 (2020: - € 155.199). Dat is, wederom het coronajaar 2020 uitgezonderd, het vierde achtereenvolgende jaar dat met een positief batig saldo is afgesloten.

Resultatenrekening Reddingsbrigade Nederland 2021 (in euro's)			
Lasten		Baten	
Personeelskosten	1.453.846	Contributies leden	230.475
Huisvesting en organisatie	537.078	Bijdrage NOC*NSF	268.317
Waterhulpverlening	525.533	Bijdragen NRV	734.942
Sport	67.707	Overige externe bijdragen	970.078
Opleidingen	58.680	Opleidingen	214.411
Voorzieningen en overige	62.692	Verkopen (nettoresultaat)	350.657
Positief saldo	63.344		
Totaal	2.768.880	Totaal	2.768.880

Vermogenspositie

Het eigen vermogen groeide in 2021 naar 0,6 miljoen euro. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de stille reserve van de bond, in de vorm van het pand aan de Dokweg te IJmuiden, dat tegen een beduidend lager bedrag in de boeken staat dan de actuele marktwaarde ervan.

De solvabiliteit daalde, van 34% in 2020 naar 23% in 2021. Die daling is primair ontstaan, door de toename van de voorzieningen en de overige langlopende passiva. Oorzaak daarvan is enerzijds de toename in voorzieningen voor de Nationale Reddingsvloot (met name vervanging boten) en anderzijds de middelen die in 2021 aan Reddingsbrigade Nederland zijn toevertrouwd vanuit twee opgeheven stichtingen (0,6 miljoen euro), waarvoor meerjarige bestemmingsplannen zijn opgesteld. Mede als gevolg hiervan stegen de liquide middelen naar 1,5 miljoen euro, ruim de helft van het balanstotaal. Dat is een duidelijke stijging ten aanzien van het voorgaande jaar.

De bond heeft geen leningen of hypotheekleningen lopen. Alle schulden zijn kortlopende schulden (te betalen rekeningen en cetera). De kredietfaciliteiten die de bond bij de bank heeft, hoefden in 2021 niet te worden aangesproken.

Voor 2022 wordt wederom een stijging van de inkomsten verwacht en een positief resultaat.

Balans Reddingsbrigade Nederland per 31 december 2021 (in euro's)			
Activa		Passiva	
Bedrijfsgebouwen	202.809	Eigen vermogen	604.381
Overige vaste activa	306.205	Voorzieningen	617.343
		Overige langlopende passiva	607.000
Vorraden	424.300		
Debiteuren	161.058	Crediteuren	327.524
Overige vorderingen	74.590	Overige kortlopende passiva	496.505
Liquide middelen	1.483.791		
Totaal activa	2.652.753	Totaal passiva	2.652.753

Toelichting

Dit is een gecompriëerde versie van de *Jaarrekening 2021*⁴, zoals die door accountantskantoor Amstelsd conform *Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven* is goedgekeurd. In deze jaarrekening zijn de cijfers van Stichting Reddingsbrigade Nederland Exploitatie en Stichting Nederlands Instituut Veiligheid Zwemlocaties (NIVZ), de twee rechtspersonen die onder de bond vallen, geconsolideerd. Reddingsbrigade Nederland volgt in haar beloningsbeleid de *CAO Sport*. Bestuursleden ontvangen voor hun inzet geen vergoeding, maar kunnen wel aanspraak maken op een vergoeding voor gemaakte reiskosten.

⁴ De geconsolideerde en enkelvoudige 'Jaarrekening 2021' van de KNBRD, inclusief toelichtingen bij posten en accountantsverklaring, staat [hier](#).

Colofon

Jaarverslag 2021 *Slagvaardige samenwerking bij grote watercalamiteiten*

Reddingsbrigade Nederland
Landelijk Bureau
Dokweg 149
1976 CA IJmuiden

Telefoon 0255 - 545858
E-mail info@reddingsbrigade.nl
Website www.reddingsbrigade.nl
Facebook Reddingsbrigade Nederland
(facebook.com/reddingsbrigade.nederland)
Twitter @knbrd
(twitter.com/knbrd)
Instagram reddingsbrigadenederland
(instagram.com/reddingsbrigadenederland)

Reddingsbrigade Nederland (KNBRD) is aangemerkt als algemeen nut beogende instelling (ANBI) en valt als zodanig voor de betaling van schenkings- en successierechten onder het 0%-tarief.

Giften: NL14 INGB 0000 0076 25 (t.n.v. KNBRD)
KvKnr: 40531336

Eindredactie

Koen Breedveld
Marc van der Jagt

Tekst

Landelijk Bureau - Reddingsbrigade Nederland

Fotografie

Marc van den Berg
Manfred Buttke
Alex van Doorn
Joost van Kempen

Mindwize
Nationale Raad Zwemveiligheid (NRZ)
Nederlandse Loterij
SHe Fotografie

Amsterdamse Reddingsbrigade (ARB)
Culemborgse Reddingsbrigade (CRB)
Reddingsbrigade Noordwijk (NRB)
Reddingsbrigade Nederland (RN)

Vormgeving

ROBdesign

© 2022 Reddingsbrigade Nederland - KNBRD

Aan de inhoud van deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Toezicht op badgasten langs de Nederlandse kust tijdens de zomer van 2021. (Foto: Marc van der Jagt / RN)

